



# SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

## 9. funkční období

330

Návrh senátního návrhu zákona senátora Františka Bublana a dalších senátorů, kterým se mění zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů



2014

**Parlament České republiky**

**Senát**

**9. funkční období**

**2014**

**N á v r h  
senátního návrhu zákona**

**senátorů Františka Bublana, Aleny Gajdůškové, Petra Víchy, Dagmar Zvěřinové, Dagmar Terelmešové, Milady Emmerové, Miloše Malého, Karla Kapouna, Evy Richtrové, Radka Sušila, Milana Štěcha, Evy Sykové, Ivo Bárka, Pavla Trpáka, Zdeňka Berky, Jana Látky, Lubomíra France, Hany Doupovcové, Jaromíra Strnada, Zdeňka Besty, Zdeňka Škromacha, Karla Korytáře, Martina Tesaříka, Jiřího Lajtocha a Jana Žaloudíka,**

**kterým se mění zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů**

## Návrh senátního návrhu zákona

### ZÁKON

ze dne ... 2014,

**kterým se mění zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

#### Čl. I

Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 4/2003 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 495/2005 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 428/2012 Sb. a zákona č. 303/2013 Sb., se mění takto:

1. Za § 7 vkládá nový § 7a, který včetně poznámky pod čarou č. 9a zní:

„§ 7a

#### Výroční zpráva o hospodaření

(1) Registrovaná církev a náboženská společnost, které byla vyplacena splátka paušální finanční náhrady poskytnuté podle zvláštního zákona<sup>9a)</sup>, sestaví a do konce šestého měsíce od uplynutí předcházejícího účetního období zveřejní výroční zprávu o svém hospodaření.

(2) Výroční zpráva o hospodaření obsahuje

- a) přehled veškeré činnosti vykonávané v rámci poskytování obecně prospěšných služeb a doplňkové činnosti podle tohoto zákona, a to včetně zhodnocení a uvedení předpokládaného vývoje,
- b) účetní závěrku a zhodnocení základních údajů v ní obsažených,
- c) úplný přehled výdajů (nákladů) vynaložených pro plnění obecně prospěšných služeb, zejména v oblasti charitativní, sociální, vzdělávání a výchovy, zdravotní, kultury a ochrany kulturních památek,
- d) přehled o peněžních příjmech a výdajích.

(3) Výroční zpráva o hospodaření se ukládá do sbírky listin Rejstříku registrovaných církví a náboženských společností. Výroční zpráva o hospodaření je zveřejněna jejím uložením.

-----  
<sup>9a)</sup> § 15 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), ve znění nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 177/2013.“

2. V § 18 odst. 2 se za slova „těchto dokumentů,“ vkládají slova „výroční zprávy o hospodaření,“.

## Čl. II

### **Přechodné ustanovení**

Ustanovení tohoto zákona se použijí poprvé pro účetní období, které započalo v roce 2014 s tím, že lhůta ke zveřejnění výroční zprávy o hospodaření za rok 2014 neskončí dříve než šest měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

## Čl. III

### **Účinnost**

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem následujícím po jeho vyhlášení.

# DŮVODOVÁ ZPRÁVA

## A. Obecná část

### **1. Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy**

Novelou zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), dochází k naplnění dohody uzavřené mezi zástupci státu na straně jedné a církví a náboženských společností na straně druhé v rámci společných jednání konaných k některým otázkám finančního vypořádání na základě zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi).

Smyslem navržené právní úpravy je přijetí zákonného ustanovení, které by vedlo k zakotvení požadavku transparentnosti hospodaření u registrované církve a náboženské společnosti, které je na základě zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi poskytována finanční náhrada. Z tohoto pohledu se jako vhodným řešením jeví stanovení povinnosti zveřejňování výročních zpráv, včetně účetních závěrek, které by obsahovaly informace o tom, jakým způsobem dotčená církev a náboženská společnost hospodaří se svým majetkem, a zejména, zda a v jaké výši vynakládá finanční prostředky na činnost v oblasti charitativní, sociální, vzdělávání a výchovy, zdravotní, kultury a ochrany kulturních památek,

Přijetí navrhované právní úpravy tak napravuje platný právní stav, kdy církve a náboženské společnosti nemají obecně na rozdíl od jiných nestátních neziskových organizací zákonem uloženou povinnost k sestavení, a tím ani ke zveřejnění výroční zprávy o svém hospodaření s tím, že za splnění této povinnosti nelze v žádném případě považovat zveřejnění výroční zprávy podle ustanovení § 7 zákona o církvích a náboženských společnostech, neboť tato obsahuje pouze informace o výkonu zvláštních práv registrovaných církví a náboženských společností jako je např. právo vyučovat náboženství na státních školách nebo konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky a tedy nikoliv informace o stavu hospodaření.

Pokud jde o rozsah výroční zprávy o hospodaření a způsob jejího uveřejnění, je tento srovnatelný s právní úpravou jiných neziskových organizací jako jsou např. nadace nebo ústav. Důležitou součástí výroční zprávy o hospodaření je účetní závěrka s požadavkem na zhodnocení základních údajů v ní uvedených a dále též přehled o veškeré činnosti vykonávané registrovanou církví a náboženskou společností při poskytování obecně prospěšné služby a případně též doplňkové činnosti podle zákona o církvích a náboženských společnostech.

### **2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána**

Návrh zákona není v rozporu s ústavním pořádkem České republiky ani mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

### **3. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí (ostatní veřejné rozpočty)**

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na státní rozpočet a na ostatní veřejné rozpočty.

### **4. Zhodnocení z hlediska slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, zákazu diskriminace, zhodnocení dopadů na podnikatelské prostředí České republiky, na specifické skupiny obyvatel, na životní prostředí, zhodnocení dopadů ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů a zhodnocení korupčních rizik**

Návrh zákona není v rozporu s právními předpisy Evropské unie a nekoliduje se zákazem diskriminace. Dále nebyly identifikovány negativní dopady na podnikatelské prostředí České republiky, na specifické skupiny obyvatel a na životní prostředí. Rovněž nebyly identifikovány negativní dopady ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů či z hlediska korupčních rizik.

## **B. Zvláštní část**

### **K článku I**

#### **k bodu 1**

V § 7a odst. 1 se stanoví registrované církvi a náboženské společnosti, které byla poskytnuta finanční náhrada, resp. splátka finanční náhrady ve smyslu § 15 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, zveřejnit každoročně výroční zprávu o svém hospodaření v rozsahu a způsobem uvedeným v § 7a odst. 2 a 3. Přijetím navrhované právní úpravy tak vznikne výše uvedeným subjektům nově povinnost informovat veřejnost o hospodaření se svým majetkem, čímž bude naplněn požadavek transparentnosti, a to zejména pokud jde o vynakládání finančních prostředků poskytovaných státem na činnosti v oblasti charitativní, sociální, vzdělávání a výchovy, zdravotní, kultury a ochrany kulturních památek.

#### **k bodu 2**

V § 18 odst. 2 se stanoví, že součástí rejstříku registrovaných církví a náboženských společností je sbírka listin a zároveň se stanoví, jaké dokumenty sbírka listin obsahuje. Vedle dokumentů předkládaných v návrhu na registraci církve či náboženské společnosti, v návrhu na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv, v návrzích na registraci změn těchto dokumentů, rozhodnutí ministerstva se jedná o další dokumenty, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis. Podle § 7a odst. 3 má být nově ukládána do sbírky listin i výroční zpráva o hospodaření, a proto je nutno tuto skutečnost promítnout i do § 18 odst. 2.

## **K článku II**

Do zákona se vepisuje přechodné ustanovení tak, aby bylo zřejmé, za které účetní období budou dotčené církve a náboženské společnosti povinny zveřejnit první výroční zprávu o hospodaření podle tohoto zákona. S ohledem na to, aby dotčené subjekty měly dostatečný čas pro sestavení a zveřejnění uvedené první výroční zprávy o hospodaření, tj. výroční zprávy za účetní období roku 2014, navrhuje se stanovit pro tento případ šestiměsíční lhůtu ode dne nabytí účinnosti zákona (nikoliv tedy do konce šestého měsíce od uplynutí účetního období, jak má platit obecně podle navrhovaného § 7a odst. 1), neboť se předpokládá, že zákon nabyde účinnosti až v 1. polovině roku 2015.

## **K článku III**

Nabytí účinnosti novely se navrhuje patnáctým dnem od jejího vyhlášení, tj. tak, aby byla adresátům této normy poskytnuta alespoň minimální lhůta pro seznámení se s právní úpravou.

## Znění platných částí zákona s jeho doplněním a vyznačením navrhované změny

### § 7

#### Zvláštní práva registrovaných církví a náboženských společností

(1) Registrovaná církev a náboženská společnost může za podmínek stanovených tímto zákonem k plnění svého poslání získat oprávnění k výkonu těchto zvláštních práv:

- a) vyučovat náboženství na státních školách podle zvláštního právního předpisu,<sup>4)</sup>
- b) pověřit osoby vykonávající duchovenskou činnost k výkonu duchovenské služby v ozbrojených silách České republiky, v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranné léčení a ochranná výchova,
- c) konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky podle zvláštního právního předpisu,<sup>7)</sup>
- d) zřizovat církevní školy podle zvláštního právního předpisu,<sup>4)</sup>
- e) zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství, je-li tato povinnost tradiční součástí učení církve a náboženské společnosti nejméně 50 let; tím není dotčena povinnost přezkázat trestný čin uložená zvláštním zákonem.<sup>8)</sup>

(2) Výkon zvláštních práv podle odstavce 1 písm. a) až d) upravují zvláštní právní předpisy.<sup>9)</sup>

(3) Registrovaná církev a náboženská společnost s oprávněním k výkonu zvláštních práv každoročně zveřejňuje výroční zprávu o výkonu práv podle odstavce 1 písm. a) až d).

### § 7a

#### Výroční zpráva o hospodaření

(1) Registrovaná církev a náboženská společnost, které byla vyplacena splátka paušální finanční náhrady poskytnuté podle zvláštního zákona<sup>9a)</sup>, sestaví a do konce šestého měsíce od uplynutí předcházejícího účetního období zveřejní výroční zprávu o svém hospodaření.

(2) Výroční zpráva o hospodaření obsahuje

- a) přehled veškeré činnosti vykonávané v rámci poskytování obecně prospěšných služeb, doplňkové činnosti, a to včetně zhodnocení a uvedení předpokládaného vývoje,
- b) účetní závěrku a zhodnocení základních údajů v ní obsažených,
- c) úplný přehled výdajů (nákladů) vynaložených pro plnění obecně prospěšných služeb, zejména v oblasti charitativní, sociální, vzdělávání a výchovy, zdravotní, kultury a ochrany kulturních památek,
- d) přehled o peněžních příjmech a výdajích.

(3) Výroční zpráva o hospodaření se ukládá do sbírky listin Rejstříku registrovaných církví a náboženských společností. Výroční zpráva o hospodaření je zveřejněna jejím uložením.

-----  
<sup>9a)</sup> § 15 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), ve znění nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 177/2013.



## § 8

### Svazy církví a náboženských společností

(1) K výkonu práva náboženské svobody podle tohoto zákona mohou registrované církve a náboženské společnosti založit svaz církví a náboženských společností. Svaz církví a náboženských společností vzniká jako právnická osoba registrací podle tohoto zákona.

(2) Členy svazu církví a náboženských společností mohou být jen registrované církve a náboženské společnosti.

(3) Svaz církví a náboženských společností nemůže navrhnout k evidenci právnickou osobu podle § 15a odst. 1 písm. a).

\*\*\*\*\*

## § 18

### Rejstřík registrovaných církví a náboženských společností

(1) Do Rejstříku registrovaných církví a náboženských společností se zapisují tyto údaje a jejich změny:

- a) název a sídlo registrované církve a náboženské společnosti s uvedením dne a čísla registrace,
- b) název statutárního orgánu registrované církve a náboženské společnosti,
- c) osobní údaje členů statutárního orgánu registrované církve a náboženské společnosti, den vzniku a zániku jejich funkce,
- d) předmět obecně prospěšné, podnikatelské a jiné výdělečné činnosti, jsou-li provozovány,
- e) identifikační číslo registrované církve a náboženské společnosti,
- f) přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv s uvedením dne a čísla registrace s vyznačením, zda registrované církvi a náboženské společnosti byla přiznána všechna zvláštní práva podle § 7 odst. 1 nebo zvláštní práva podle § 7 odst. 1 písm. a) až d),
- g) zrušení registrace církve a náboženské společnosti s uvedením právního důvodu, vstup do likvidace a osobní údaje likvidátora, rozhodnutí o úpadku, zamítnutí insolvenčního návrhu proto, že majetek nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení, zrušení konkursu proto, že majetek je zcela nepostačující, a jméno, příjmení (obchodní firma) a sídlo insolvenčního správce s uvedením dne a čísla rozhodnutí o těchto skutečnostech, zánik registrované církve a náboženské společnosti,
- h) identifikační údaje o právním nástupci církve a náboženské společnosti, dojde-li k jejich zrušení s právním nástupcem,
- i) způsob jednání statutárního orgánu registrované církve a náboženské společnosti,
- j) údaj o tom, že registrovaná církev a náboženská společnost má zapsán status veřejné prospěšnosti a kdy jí byl přiznán, údaj o tom, že bylo zahájeno řízení o odnětí statusu, a údaj o tom, kdy byl tento status vymazán a důvod jeho odnětí.

(2) Součástí rejstříku podle odstavce 1 je sbírka listin obsahující dokumenty předkládané v návrhu na registraci církve a náboženské společnosti, v návrhu na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv, v návrzích na registraci změn těchto dokumentů, **výroční zprávy o hospodaření**, rozhodnutí ministerstva a další dokumenty, o kterých tak stanoví zvláštní právní předpis.